

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินการมีส่วนร่วม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกกิจกรรมในกระบวนการวิจัย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แบบบันทึกการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม แบบสังเกตมิติ และแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติการวิจัย แบบประเมินปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนในฝัน แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เจ้าหน้าที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า ผู้นำศาสนา กลุ่มสตรี ผู้ประกอบการ และนักเรียนโดยแบ่งการนำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ของกลุ่มเป้าหมายในด้านร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุป ร่วมประเมิน และร่วมรับผลการพัฒนา ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังร่วมกระบวนการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนในฝัน มี 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านงบประมาณและทรัพยากรและด้านชุมชน ในการพัฒนาสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป

ตอนที่ 3 วิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป

ตอนที่ 5 วิเคราะห์โครงสร้างการบริหารและการบริหารจัดการในการพัฒนาโรงเรียน
ป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
เพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ดังนี้

1. กิจกรรมที่ 1 ขั้นการสร้างความเข้าใจ

1.1 การมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและ
เชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1.1.1 เชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมจะใช้เทคนิค 25%
ในการจัดระดับการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่องและความหลากหลายของประเด็น
ในการอภิปรายกลุ่ม จากนั้นหาค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยภาพรวมพบว่า การมี
ส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในกิจกรรมที่ 1 ขั้นสร้างความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง
(ค่าเฉลี่ย = 2.33) รายละเอียดในภาคผนวก ก

1.1.2 เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในเชิงคุณภาพที่ได้
จากการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ผลจากการบันทึกการมี
ส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลจากกิจกรรมสังคมมิติ มีดังนี้

1) การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม พิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น
ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และความหลากหลายตามประเด็นที่อภิปราย ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

(1) การแสดงความคิดเห็น จากการสังเกต พบว่ากลุ่มเป้าหมาย
ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือตั้งใจฟังการอธิบายของผู้วิจัยเป็น
อย่างดี มีการเลือกประธานและเลขานุการ โดยประธานของทุกกลุ่มเป็นผู้นำหมู่บ้าน ส่วนเลขานุการ
ทุกกลุ่มเลือกครู ในการดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้ริเริ่มแสดงความคิดเห็นก่อนจากนั้นจะ
เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จึงแสดงความคิดเห็นตามมา กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า จะแสดงความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการระดมสรรพกำลัง สร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง การจัดหาสื่อการเรียน
การสอน การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารให้
เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้อง
ดำเนินการ ปักขัสนับสนุน และวิธีการ เช่น การจัดหาสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ จะต้องจัดหา
งบประมาณจากการบริจาค โดยให้โรงเรียนประสานความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล และให้โรงเรียนจัดผ้าป่าการศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ การสร้างเสริมศักยภาพบุคลากรในโรงเรียน และมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ คือ มีความเสียสละ มีบุคลิกภาพและความประพฤติที่เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ดูแลเอาใจใส่ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ส่วนในด้านการควบคุมคุณภาพของครูควรให้ผู้บริหารเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก เช่น โรงเรียนในฝันจะต้องมีอาคารเพียงพอ มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และนักเรียนมีคุณลักษณะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 1 ขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง จะแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์และวิธีการ แต่ด้านปักจักษ์สนับสนุนยังแสดงความคิดเห็นไม่มาก กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย จะแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนด้านปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก

(2) ความเชื่อมโยงและต่อเนื่องในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงในประเด็นที่ต่อเนื่องกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุน และวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน เช่น ประเด็นของกลุ่มนี้ คือ การระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง กลุ่มนี้แสดงความคิดเห็นว่า ปักจักษ์สนับสนุนคือ ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้ประกอบการ ที่มีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ส่วนวิธีการในการจัดหาแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน เช่น การจัดผ้าป่าการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงต่อเนื่องกับผู้อื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ควรให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ แล้วก็แทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น บอกว่าให้ครูจัดการเรียนการสอนและดูแลนักเรียนอย่างจริงจัง ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็น

คิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น โรงเรียนมีการสอนที่ทันสมัย ซึ่งกลุ่มนี้เสนอเฉพาะด้านดำเนินการ เช่น จัดซื้อคอมพิวเตอร์ แล้วเสนอเรื่องนักเรียนมีคุณลักษณะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 1 ขั้นการสร้างความเข้าใจนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นและของตนเอง มีการเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงและต่อเนื่องกับผู้อื่น บ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา

(3) ความหลากหลายในประเด็นอภิปราย ใน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุม มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก แต่มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน เช่น ประเด็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในฝัน คือ เรียนดี ร่างกายแข็งแรง เก่ง กีฬา ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 1 ขั้นการสร้างความเข้าใจนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุมกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย และน้อยที่สุด กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กันกับผู้อื่น

2) การบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ไม่ค่อยบันทึกรายละเอียดว่าได้เสนอความคิดเห็นอะไรบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอบถามว่าได้อะไรบ้างในกิจกรรมนี้ พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่บันทึกไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แต่ก็มีกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มเขียน

รายละเอียดของการปฏิบัติกิจกรรมไว้ เช่น เป็นผู้นำเสนอ ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 1 ขั้นการสร้างความเข้าใจ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแบบบันทึกพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

3) กิจกรรมสังคมมิติ จากการพิจารณาการมีส่วนร่วมโดยให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนเลือกสมาชิกในกลุ่มของตนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมากที่สุดตามความคิดเห็นของตนเองมา 2 ชื่อ หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นำมาหาสถานภาพทางการรับเลือกของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละกิจกรรม เทียบกับค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ คือ ≥ 0.50 ถือว่าผ่านเกณฑ์การมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 87.5 และมีกลุ่มเป้าหมายไม่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 12.5 รายละเอียดในภาคผนวก ง

1.1.3 สรุปการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 1 ขั้นการสร้างความเข้าใจ

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือตั้งใจฟังการอธิบายของผู้วิจัยเป็นอย่างดี มีการเลือกประธานและเลขานุการ โดยประธานของทุกกลุ่มเป็นผู้นำหมู่บ้าน ส่วนเลขานุการกลุ่มส่วนใหญ่เป็นครู กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีการร่วมแสดงความคิดเห็นกันมาก โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการ พัฒนาโรงเรียนในฝัน ประเด็นของการอภิปรายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นได้เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีความหลากหลาย แต่มีบางกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นไม่เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นจากแบบบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับแบบสังเกตการมีส่วนร่วม ส่วนกิจกรรมสังคมมิติ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 87.5

1.2 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1.2.1 **เชิงปริมาณ** ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตามแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 1 พิจารณาค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยของการประเมิน โดยภาพรวม พบว่า ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนระหว่างการทำงานในกิจกรรมที่ 1 ขึ้นสร้างความเข้าใจ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
ขั้นเตรียม			
1. การจัดเตรียมเอกสารเพียงพอชัดเจนเข้าใจง่าย	4.07	.383	9.41
2. การจัดเตรียมสถานที่ประชุม	4.14	.555	13.41
รวมเฉลี่ย	4.11	.469	11.41
ขั้นวางแผนปฏิบัติ			
1. วิทยากรมีความรู้และความสามารถในการถ่ายทอด	4.05	.427	10.54
2. สื่อประกอบในการบรรยาย	4.18	.502	12.01
3. ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	4.09	.485	11.86
4. สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	4.14	.507	12.25
5. ขั้นตอนในการปฏิบัติงานชัดเจน	3.98	.467	11.73
6. เวลาที่ใช้ในการจัดประชุม	4.37	.564	12.91
7. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.28	.549	12.83
รวมเฉลี่ย	4.16	.500	12.02
ขั้นสรุปผล			
1. วิทยากรสรุปความรู้ได้ชัดเจน	4.12	.568	13.79
2. การปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่ม	4.24	.565	13.33
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน	4.13	.549	13.29
รวมเฉลี่ย	4.16	.561	13.47
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.14	.510	12.30

จากตารางที่ 4.1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างการทำงานในกิจกรรมที่ 1 ในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.14) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 12.3)

1.2.2 เชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างการทำงาน มีดังนี้

1) จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเองและมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม

2) ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในตอนี่ 2 ของแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น วิทยากรบรรยายดีแต่เร็วไป วิทยากรควรมีมากกว่านี้ โดยมีวิทยากรเฉพาะกลุ่ม เวลาในการอบรมควรมากกว่านี้ หลังการอบรมควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ควรจัดเวลาในการปฏิบัติงานกลุ่มให้มากกว่านี้ วิทยากรควรหาวิธีพูดที่โน้มน้าวจิตใจให้ผู้เข้าอบรมคล้อยตาม และ ควรบันทึกภาพและเสียงด้วยวีดีโอ (วีดิทัศน์) จะได้นำมาเปิดทบทวนได้

1.2.3 สรุปการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมที่ 1 ขั้นสร้างความเข้าใจ

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน ในขั้นเตรียมการ ขึ้นวางแผนปฏิบัติงาน และขึ้นสรุปผลอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.11, 4.16 และ 4.16 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตและวิเคราะห์จากแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตอนที่ 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น วิทยากรบรรยายดีแต่เร็วไป วิทยากรควรมีมากกว่านี้ และควรมีเวลาในการอบรมควรมากกว่านี้

2. กิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

2.1 การมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

2.1.1 เชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมจะใช้เทคนิค 25% ในการจัดระดับการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่องและความหลากหลายของประเด็น จากนั้นหาค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.32) รายละเอียดในภาคผนวก ก

2.1.2 เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในเชิงคุณภาพที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ ผลจากการสังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วม ผลจากการบันทึกการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลจากกิจกรรมสังคมมิติ มีดังนี้

1) การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม จะพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงและต่อเนื่อง และความหลากหลายตามประเด็นที่อภิปรายผลการวิเคราะห์มีดังนี้

(1) การแสดงความคิดเห็น จากการสังเกตพบว่ากลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือตั้งใจฟังการอธิบายของผู้วิจัยเป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ จุดเด่น จุดด้อย ที่ควรปรับปรุงของโรงเรียน และชุมชน มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุน และวิธีการ เช่น จุดเด่นของโรงเรียน คือ จัดภูมิทัศน์ได้สวยงาม ร่มรื่น มีการให้บริการด้านสถานที่แก่ชุมชนเป็นอย่างดี ครูและนักเรียนมีความสามารถโดยเฉพาะด้านดนตรี กีฬาและศิลปะ ซึ่งมีความสามารถเป็นนักกีฬาทีมชาติ รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จนทำให้นักเรียนชนะเลิศในการประกวดด้านอาหาร และ โครงการในระดับประเทศ เห็นควรช่วยหาเงินงบประมาณมาสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน โดยการจัดเดินวิ่งการกุศลและ ฝ่าป่าการศึกษาเสนอโครงการไปยังองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียน และชุมชน มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุน และวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น จุดเด่นของชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แต่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นน้อย ชุมชนต้องช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น และให้โรงเรียนเป็นแหล่งสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียนและชุมชน มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก เช่น จุดด้อยของโรงเรียนคือสนามกีฬานาขนาดเล็กและมีน้ำท่วมขัง ห้องน้ำนักเรียนไม่เพียงพอ แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหานี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการ รวมถึง จุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียนและชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจักษ์และวิธีการ แต่ด้านปักจักษ์สนับสนุน ยังแสดงความคิดเห็นไม่มาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนด้านปักจักษ์สนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก

(2) ความเชื่อมโยงและต่อเนื่องในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงในประเด็นที่ต่อเนื่องกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปักจักษ์สนับสนุน และวิธีการในการพัฒนาโรงเรียน

ในฝัน เช่น ประเด็นของกลุ่มนี้ คือ นักเรียนมีความสามารถทางด้านวิชาชีพ กลุ่มเป้าหมายนี้เสนอให้มีการสร้างอาคารฝึกงานวิชาชีพในโรงเรียนให้ครูและผู้ประกอบการที่มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นมาช่วยสอนและการจัดทำงบประมาณมาใช้ในการสนับสนุนด้วย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงต่อเนื่องกับคนอื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น ประเด็นของกลุ่ม คือ ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย กลุ่มเป้าหมายนี้แสดงความคิดเห็นว่า ควรให้โรงเรียนพานักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้เหล่านั้น หรือเชิญผู้ทรงความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น ประเด็นของกลุ่ม คือ โรงเรียนมีสนามกีฬาที่คับแคบและมีน้ำขัง ก็มีการเสนอเรื่องการสอนที่ทันสมัย แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหานี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นและของตนเอง มีการเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงและต่อเนื่องกับคนอื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา

(3) ความหลากหลายในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุม มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก แต่มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน เช่น ประเด็นที่เป็นจุดเด่นของชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย จะแสดงความคิดเห็นซ้ำ ๆ กันว่า มีแหล่งเรียนรู้มาก และโรงเรียนมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม แสดงให้เห็นว่าใน

กิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุมกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย และน้อยที่สุด กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กันกับผู้อื่น เช่น ประเด็น จุดด้อยของชุมชน กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย แสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กันว่า ชุมชนไม่มีเวลาและเงินทุนที่จะมาสนับสนุนในการพัฒนาโรงเรียน ส่วนกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นว่าให้ชุมชนที่มีรายได้มากหรือมีความรู้ความสามารถ เสียสละเงินทุนสนับสนุน และกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นว่าให้ช่วยกันระดมทุนทั้งจากภาครัฐ เอกชน ชุมชน และศิษย์เก่าหรือมีความรู้ความสามารถ โดยจัดตั้งภาคีเครือข่าย สมาคม หรือชมรม เพื่อพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นของตนเอง

2) การบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยบันทึกรายละเอียดว่าได้เสนอความคิดเห็นอะไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอบถามว่าได้ทำอะไรบ้างในกิจกรรมนี้ พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่บันทึกไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มเขียนรายละเอียดของการปฏิบัติกิจกรรมไว้ เช่น ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียน และชุมชน แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแบบบันทึกพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

3) กิจกรรมสังคมมิติ จากการพิจารณาการมีส่วนร่วมโดยให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนเลือกสมาชิกในกลุ่มของตนเองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมากที่สุดตามความคิดเห็นของตนเองมา 2 ชื่อ หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นำมาหาสถานภาพทางกรับเลือกของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละกิจกรรม เทียบกับค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ คือ ≥ 0.50 ถือว่าผ่านเกณฑ์การมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ พบว่า สถานภาพทางกรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.50 รายละเอียดในภาคผนวก ก

2.1.3 สรุปการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.32)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมพบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคน เข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือตั้งใจฟังการอธิบายของ ผู้วิจัยเป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมายมีการร่วมแสดงความคิดเห็นกันมาก โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการ พัฒนาโรงเรียนในฝัน ประเด็นของการอภิปรายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นได้เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีความหลากหลาย แต่มีบางกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นไม่เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น จากแบบบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับแบบสังเกตการมีส่วนร่วม ส่วนกิจกรรมสังคมมิติ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 82.5

2.2 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

2.2.1 เชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตามแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 2 พิจารณาค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยของการประเมิน ผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวม พบว่า ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันการมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ขั้นเตรียม			
1. การจัดเตรียมเอกสารเพียงพอชัดเจนเข้าใจง่าย	4.23	.425	10.05
2. การจัดเตรียมสถานที่ประชุม	4.22	.453	10.73
3. สมาชิกศึกษาเอกสารก่อนการประชุม	4.18	.479	11.46
รวมเฉลี่ย	4.10	.452	10.75
ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน			
1. สมาชิกร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย	4.32	.502	11.62
2. สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	4.05	.386	9.53

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
3. ขั้นตอนในการปฏิบัติงานชัดเจน	4.40	.509	11.57
4. เวลาที่ใช้ในการจัดประชุม	4.30	.512	11.91
5. การยอมรับความคิดเห็นของสมาชิก	4.15	.529	12.75
รวมเฉลี่ย	4.24	.488	11.47
ขั้นสรุปผล			
1. วิทยากรสรุปจุดเด่น จุดด้อยได้ชัดเจน	4.29	.492	11.47
2. เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.18	.496	11.87
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน	4.43	.498	11.24
รวมเฉลี่ย	4.30	.495	11.53
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.21	.478	11.25

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างกรปฏิบัติงาน ในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.21) เมื่อพิจารณาแต่ละขั้น พบว่า **ขั้นสรุปผล** มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.21) รองลงมา คือ **ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน** และ **ขั้นเตรียมการ** มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.24 และ 4.10 ตามลำดับ) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 11.25)

2.2.2 เชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตและการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างกรปฏิบัติงาน มีดังนี้

1) จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเองและมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม

2) ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในตอนที 2 ของแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น เวลาในการประชุมอบรมควรมากกว่านี้

2.2.3 สรุปการประเมินผลระหว่างกรปฏิบัติงาน ในกิจกรรมที่ 2 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานในชั้นเตรียมการ ชั้นวางแผนปฏิบัติงาน และชั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.10, 4.24 และ 4.30 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตอนที่ 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น ควรมีเพิ่มเวลาในการจัดประชุมอบรมให้มากกว่านี้

3. กิจกรรมที่ 3 ชั้นการวางแผนปฏิบัติงาน

3.1 การมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

3.1.1 เชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมจะใช้เทคนิค 25% ในการจัดระดับการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และความหลากหลายของประเด็น จากนั้นหาค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 3 ชั้นการวางแผนปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.29) รายละเอียดในภาคผนวก ก

3.1.2 เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในเชิงคุณภาพที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ผลจากการบันทึกการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลจากกิจกรรมสังคมมิติ มีดังนี้

1) **การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม** จะพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่องและความหลากหลายตามประเด็นที่อภิปราย ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

(1) **การแสดงความคิดเห็น** จากการสังเกตพบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือตั้งใจฟังการอธิบายของผู้วิจัยเป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันโดยชุมชนมีส่วนร่วม มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ เช่น การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จะต้องจัดให้มีการสำรวจผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการ และทำหนังสือเชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษให้กับครูและนักเรียนพร้อมทั้งจัดหางบประมาณเป็นค่าตอบแทนวิทยากรด้วย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัย

สนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น การจัดโครงการอบรม คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก เช่น โรงเรียนจะต้องทำให้นักเรียนปลอดภัย สิ่งเสพติด มีคุณธรรมจริยธรรม โดยไม่ได้เสนอวิธีการดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ดำเนินการ ปัจจัยและวิธีการ แต่ด้านปัจจัยสนับสนุนยังแสดงความคิดเห็นไม่มาก กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย จะแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก

(2) ความเชื่อมโยงและต่อเนื่องในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงในประเด็นที่ต่อเนื่องกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน เช่น ประเด็นของกลุ่มนี้ คือ การจัดให้โรงเรียนเป็นแหล่งสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมายนี้ได้เสนอให้ครูออกไปสำรวจและศึกษาจากชุมชนก่อนแล้วจึงช่วยกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน โดยระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้มแข็ง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า ปัจจัยสนับสนุนคือ ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้ประกอบการ ที่มีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ส่วนวิธีการในการจัดหาแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน เช่น การจัดผ้าป่าการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นได้เชื่อมโยงต่อเนื่องกับคนอื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น ประเด็นที่กลุ่มนี้เสนอ คือ ควรให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น ประเด็นที่กลุ่มนี้เสนอ คือ การส่งเสริมด้านกีฬาให้กับนักเรียน แล้วก็แทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น ให้ครูดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และห่างไกลจากยาเสพติด แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงานนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการ

มีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นและของตนเอง มีการเสนอทั้งสิ่งต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงต่อเนื่องกับคนอื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา

(3) ความหลากหลายในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุมมากกว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก แต่มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน เช่น ประเด็นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในฝัน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยจะเสนอให้มีการจัดอบรมแก่นักเรียน ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากเสนอให้จัดทำโครงการโดยประสานกับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงาน นี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุมกว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนปานกลาง กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กันกับผู้อื่น

2) การบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ไม่ค่อยบันทึกรายละเอียดว่าได้เสนอความคิดเห็นอะไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอบถามว่าได้ทำอะไรบ้างในกิจกรรมนี้ พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่บันทึกไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แต่ก็มีกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มเขียนรายละเอียดของการปฏิบัติกิจกรรมไว้ เช่น ได้เสนอให้จัดทำโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแบบบันทึกพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

3) กิจกรรมสังคมมิติ จากการพิจารณาการมีส่วนร่วมโดยให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนเลือกสมาชิกในกลุ่มที่ตนเองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมากที่สุดตามความคิดเห็นของตนเองมา 2 ชื่อ หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นำมาหาสถานภาพทางการรับเลือกของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละกิจกรรม เทียบกับค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ คือ ≥ 0.50 ถือว่าผ่านเกณฑ์การมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 90.0 รายละเอียดในภาคผนวก ก

3.1.3 สรุปการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงาน

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.29)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมพบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือตั้งใจฟังการอธิบายของผู้วิจัยเป็นอย่างดี มีการร่วมแสดงความคิดเห็นกันมาก โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการพัฒนาโรงเรียนในฝัน ประเด็นของการอภิปรายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีความหลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น จากแบบบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับแบบสังเกตการมีส่วนร่วม ส่วนกิจกรรมสังคมมิติ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย ที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 90.0

3.2 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

3.2.1 เชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตามแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 3 พิจารณาค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยของการประเมิน ผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวม พบว่า ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนระหว่างกาปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงาน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
ขั้นเตรียม			
1. การจัดเตรียมเอกสารเพียงพอชัดเจนเข้าใจง่าย	4.13	.357	8.64
2. การจัดเตรียมสถานที่ประชุม	4.19	.490	11.69
3. แจกหนังสือเชิญประชุมอย่างทั่วถึง	4.19	.490	11.69
รวมเฉลี่ย	4.17	.446	10.68
ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน			
1. วิทยากรชี้แจงขั้นตอนในการปฏิบัติงานชัดเจน	4.21	.466	11.07
2. สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	4.18	.479	11.56
3. เวลาที่ใช้ในการจัดประชุม	4.31	.515	11.95
4. การยอมรับความคิดเห็นของสมาชิก	4.01	.440	10.97
รวมเฉลี่ย	4.18	.475	11.36
ขั้นสรุปผล			
1. วิทยากรสรุปการวางแผนการมีส่วนร่วมได้ชัดเจน	4.40	.509	11.57
2. สามารถนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติได้	4.32	.485	11.23
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่	4.20	.460	10.95
รวมเฉลี่ย	4.31	.485	11.25
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.22	.469	11.09

จากตาราง 4.3 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างกาปฏิบัติงานในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.22) เมื่อพิจารณาแต่ละขั้น พบว่า ขั้นสรุปผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.31) รองลงมาคือ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.18 และ 4.17 ตามลำดับ) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 11.09)

3.2.2 เชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างกาปฏิบัติงาน มีดังนี้

1) จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเองและมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม

2) ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในตอนที 2 ของแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น ควรจัดประชุมในช่วงเวลาที่ว่างจากการประกอบอาชีพ หลังจากเก็บเกี่ยวแล้ว

3.2.3 สรุปการประเมินผลระหว่างกาปฏิบัติงาน ในกิจกรรมที่ 3 ขั้นการวางแผนปฏิบัติงาน

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การประเมินผลระหว่างกาปฏิบัติงาน ในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.17, 4.18 และ 4.31 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลระหว่างกาปฏิบัติงานตอนที 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น ควรจัดประชุมในช่วงเวลาที่ว่างจากการประกอบอาชีพหรือในช่วงวันหยุด

4. กิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงาน

4.1 การมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

4.1.1 เชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมจะใช้เทคนิค 25% ในการจัดระดับการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่องและความหลากหลายของประเด็น จากนั้นหาค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.30) รายละเอียดในภาคผนวก ก

4.1.2 เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในเชิงคุณภาพที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ผลจากการบันทึกการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลจากกิจกรรมสังคมมิติ มีดังนี้

1) การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม จะพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และความหลากหลายตามประเด็นที่อภิปราย ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

(1) การแสดงความคิดเห็น จากการสังเกตพบว่ากลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือ ปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมเป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำโครงการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน โดยชุมชนมีส่วนร่วม มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจยสนับสนุน และวิธีการ เช่น การระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่าย อุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง จะต้องขอความร่วมมือศิษย์เก่า เอกชน ชุมชน และผู้ประกอบการจัดตั้งชมรม หรือสมาคม และให้การดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้อย่างจริงจัง มีการประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติงานเพื่อนำเสนอที่ประชุมเมื่อมีการจัดประชุมครั้งต่อไป กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนจะต้องเกิดจากครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปักจยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก เช่น โรงเรียนในฝันจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยไม่ได้บอกวิธีดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงานนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งต้องดำเนินการ ปักจยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งดำเนินการ ปักจยและวิธีการ แต่ละด้านปักจยสนับสนุนยังแสดงความคิดเห็นไม่มาก กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนด้านปักจยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก

(2) ความเชื่อมโยงและต่อเนื่องในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงในประเด็นที่ต่อเนื่องกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปักจยสนับสนุน และวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน เช่น ประเด็นของกลุ่มนี้ คือ การทำผ้าบาติก กลุ่มเป้าหมายนี้เสนอรายชื่อผู้ประกอบการเกี่ยวกับผ้าบาติกในท้องถิ่น และเสนอให้ทางโรงเรียนติดต่อมาเป็นวิทยากรให้กับครูและนักเรียน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงต่อเนื่องกับผู้อื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปักจยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น ประเด็นของกลุ่มนี้ คือ การส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างนี้เสนอความคิดเห็นว่าให้นักเรียนไปศึกษาดูงานและเรียนรู้จากผู้ประกอบการที่ใกล้บ้านของตนเอง แล้วนำความรู้ที่

ได้มาแนะนำเพื่อน ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น ประเด็นของกลุ่ม คือ จัดสอนเสริมให้นักเรียน แล้วแทรกการจัดงานวันคืนสู่เหย้าของศิษย์เก่า แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงานนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นและของตนเอง มีการเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงและต่อเนื่องกับผู้อื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา

(3) ความหลากหลายในประเด็นอภิปราย ใน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุม มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก แต่มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน เช่น ประเด็นการสอนเสริมความรู้ให้กับนักเรียน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย เสนอความคิดเห็นซ้ำ ๆ กัน คือ ให้ครูสอนเสริมให้นักเรียน ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะเสนอวิธีการจัดสอนเสริมนักเรียน โดยจัดหางบประมาณให้โรงเรียนจัดเข้าค่ายเชิงวิชาการในช่วงปิดภาคเรียน แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงานนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุมกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย และน้อยที่สุด กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กันกับผู้อื่น

2) การบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ไม่ค่อยบันทึกรายละเอียดว่าได้เสนอความคิดเห็นอะไรบ้าง ดังนั้น

ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอบถามว่าได้ทำอะไรบ้างในกิจกรรมนี้ พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติ เช่นเดียวกับที่บันทึกไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แต่ก็มีกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มเขียนรายละเอียดของการปฏิบัติกิจกรรมไว้ เช่น ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเข้าค่ายเชิงวิชาการ ให้กับนักเรียน แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแบบบันทึกพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

3) กิจกรรมสังคมมิติ จากการพิจารณาการมีส่วนร่วมโดยให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนเลือกสมาชิกในกลุ่มที่ตนเองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมากที่สุดตามความคิดเห็นของตนเองมา 2 ชื่อ หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นำมาหาสถานภาพทางการรับเลือกของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละกิจกรรม เทียบกับค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ คือ ≥ 0.50 ถือว่าผ่านเกณฑ์การมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 87.5 รายละเอียดในภาคผนวก ก

4.1.3 สรุปการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงาน

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.30)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมพบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ คือ ปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมเป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีการร่วมแสดงความคิดเห็นกันมาก โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการ พัฒนาโรงเรียนในฝัน ประเด็นของการอภิปรายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นได้เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีความหลากหลาย และครอบคลุมมากขึ้น แต่มีส่วนน้อยที่แสดงความคิดเห็นไม่เชื่อมโยงและไม่ต่อเนื่อง มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน จากแบบบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับแบบสังเกตการมีส่วนร่วม ส่วนกิจกรรมสังคมมิติ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 87.5

4.2 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

4.2.1 เชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตามแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 4 พิจารณาค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยของการประเมิน ผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวมพบว่า ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนระหว่างการศึกษาปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 4 ขั้นการปฏิบัติงาน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
ขั้นเตรียม			
1. การเตรียมเอกสารให้ศึกษาก่อนการประชุม	4.09	.410	10.02
2. การจัดเตรียมสถานที่การประชุม	4.18	.513	12.27
3. การแจกหนังสือเชิญประชุม	4.19	.490	11.69
รวมเฉลี่ย	4.15	.471	11.33
ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน			
1. สื่อที่ใช้ประกอบในการบรรยาย	4.21	.466	11.07
2. สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	4.18	.479	11.46
3. วิทยากรชี้แจงขั้นตอนในการปฏิบัติงานชัดเจน	4.30	.528	12.28
4. เวลาที่ใช้ในการจัดประชุม	4.03	.409	10.15
5. การยอมรับความคิดเห็นของสมาชิก	4.38	.537	12.26
รวมเฉลี่ย	4.22	.484	11.44
ขั้นสรุปผล			
1. วิทยากรสรุปหลักการมีส่วนร่วมได้ชัดเจน	4.28	.518	12.10
2. สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้	4.18	.485	11.60
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน	4.43	.513	11.58
รวมเฉลี่ย	4.29	.505	11.76
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.22	.487	11.51

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างการศึกษาปฏิบัติงานในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.22) เมื่อพิจารณาแต่ละขั้น พบว่า ขั้นสรุปผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.29) รองลงมา คือ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.22 และ 4.15 ตามลำดับ) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 11.51)

4.2.2 **เชิงคุณภาพ** เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างการทำงาน มีดังนี้

1) จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเองและมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม

2) ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในตอนที่ 2 ของแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น การแจกหนังสือเชิญประชุม

4.2.3 **สรุปการประเมินผลระหว่างการทำงาน** ในกิจกรรมที่ 4 ขั้นตอนการทำงาน

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การประเมินผลระหว่างการทำงาน ในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.15, 4.22 และ 4.29 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตและวิเคราะห์จากแบบประเมินผลระหว่างการทำงานตอนที่ 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น การแจกหนังสือเชิญประชุมและการกำหนดช่วงเวลาการประชุม

5. กิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการทำงาน

5.1 **การมีส่วนร่วม** ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

5.1.1 **เชิงปริมาณ** การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมจะใช้เทคนิค 25% ในการจัดระดับการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่องและความหลากหลายของประเด็น จากนั้นหาค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินระหว่างการทำงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.33) รายละเอียดในภาคผนวก ก

5.1.2 **เชิงคุณภาพ** การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในเชิงคุณภาพที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ผลจากการบันทึกการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลจากกิจกรรมสังคมมิติ มีดังนี้

1) การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม จะพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และความหลากหลาย ตามประเด็นที่อภิปราย ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

(1) การแสดงความคิดเห็น จากการสังเกต พบว่ากลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 4 กิจกรรมที่ผ่านมาและมีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถาม โดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการเช่น การจัดหาสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้เสนอแนวทางจัดหางบประมาณจากการบริจาค โดยให้โรงเรียนประสานความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และให้โรงเรียนจัดผ้าป่าการศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 4 กิจกรรมที่ผ่านมาในแบบสอบถาม ซึ่งมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น การมาประชุมล่าช้า หรือไม่มาประชุม ควรหาแนวทางแก้ไขร่วมกันโดยเน้นให้ทุกคนมีความรับผิดชอบและตระหนักในหน้าที่ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า แสดงความคิดเห็นการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 4 กิจกรรมที่ผ่านมา มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก เช่น โรงเรียนในฝันนักเรียนจะต้องมีคุณลักษณะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม แต่ไม่ได้เสนอแนะวิธีการพัฒนาและแก้ไข แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ดำเนินการ ปัจจัยและวิธีการ แต่ด้านปัจจัยสนับสนุนยังแสดงความคิดเห็นไม่มาก กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย จะแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก

(2) ความเชื่อมโยงและต่อเนื่องในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงในประเด็นที่ต่อเนื่องกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน เช่น ประเด็นของกลุ่มนี้ คือ สมาชิกที่ไม่มาร่วมประชุมหรือมาล่าช้า กลุ่มเป้าหมายนี้แสดงความคิดเห็นว่า ไม่ควรลงโทษ แต่ให้ทุกคนตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อบุตรหลานของทุกคนและมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม

กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงต่อเนื่องกับผู้อื่น บ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น ประเด็นของกลุ่ม คือ การสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้ เสนอความคิดเห็นว่า โรงเรียนจะต้องพัฒนาทุก ๆ ด้านให้ทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมือง ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น ประเด็นของกลุ่ม คือ การร่วมประเมินการดำเนินงานของโรงเรียน สมาชิกในกลุ่มก็แสดงความคิดเห็นเรื่อง การมีภาระงานมากไม่สามารถมาร่วมประชุมได้แทรกขึ้นมา แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องเชิงเหตุผลจากการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นและของตนเอง มีการเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง จะแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงและต่อเนื่องกับผู้อื่น บ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา

(3) ความหลากหลายในประเด็นอภิปราย ใน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุม มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก แต่มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน เช่น ประเด็นสมาชิกมีปัญหาพูดไม่เก่ง กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยจะพูดซ้ำ ๆ ประโยคเดิม คือพูดไม่ค่อยเก่ง ส่วนกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากจะแสดงความคิดเห็นว่า ผู้ที่พูดไม่เก่งขอให้พูดในส่วนที่เป็นความรู้สึกที่แท้จริงก็พอ แล้วเพื่อนสมาชิกจะช่วยอภิปรายเพิ่มเติม แสดงให้เห็นว่า ในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วม

มาก แสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุมกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และน้อย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กันกับผู้อื่น

2) การบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ไม่ค่อยบันทึกรายละเอียดว่าได้เสนอความคิดเห็นอะไรบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอบถามว่าได้ทำอะไรบ้างในกิจกรรมนี้ พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่บันทึกไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แต่ก็มีกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มเขียนรายละเอียดของการปฏิบัติกิจกรรมไว้ เช่น ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการมาประชุมล่าช้าหรือไม่มาประชุมของสมาชิก แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแบบบันทึกพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

3) กิจกรรมสังคมมิติ จากการพิจารณาการมีส่วนร่วมโดยให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนเลือกสมาชิกในกลุ่มที่ของตนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมากที่สุดตามความคิดเห็นของตนเองมา 2 ชื่อ หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นำมาหาสถานภาพทางการรับเลือกของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละกิจกรรม เทียบกับค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ คือ ≥ 0.50 ถือว่าผ่านเกณฑ์การมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 97.5 รายละเอียดในภาคผนวก จ

5.1.3 สรุปการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.33)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมพบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีการร่วมแสดงความคิดเห็นกันมาก โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการ พัฒนาโรงเรียนในฝัน ประเด็นของการอภิปรายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นได้เชื่อมโยง และต่อเนื่อง มีความหลากหลาย แต่มีบางกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นไม่เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น จากแบบบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับแบบสังเกตการมี

ส่วนร่วม ส่วนกิจกรรมสังคมมิติ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 97.5

5.2 การประเมินผลระหว่างการทำงาน ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

5.2.1 เชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์การประเมินผลระหว่างการทำงานตามแบบประเมินผลระหว่างการทำงานในกิจกรรมที่ 5 พิจารณาค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยของการประเมิน ผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวมพบว่า ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันการมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างการทำงานในกิจกรรมที่ 5 ขั้นตอนการประเมินผลระหว่างการทำงาน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ขั้นเตรียม			
1. การจัดเตรียมเอกสารเพียงพอสอดคล้องเข้าใจง่าย	4.13	.365	8.84
2. การจัดเตรียมสถานที่การประชุม	4.18	.502	12.01
3. การแจกหนังสือเชิญประชุม	4.19	.490	11.69
รวมเฉลี่ย	4.17	.452	10.69
ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน			
1. ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	4.30	.512	11.91
2. สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	4.17	.508	12.18
3. ขั้นตอนในการปฏิบัติงานชัดเจน	4.28	.505	11.79
4. เวลาที่ใช้ในการจัดประชุม	4.18	.485	11.60
5. การยอมรับความคิดเห็นของสมาชิก	4.43	.498	11.24
รวมเฉลี่ย	4.27	.502	11.75

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ขั้นสรุปผล			
1. การประเมินผลในแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.07	.425	10.44
2. เกิดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม	4.29	.492	11.46
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน	4.28	.453	10.58
รวมเฉลี่ย	4.21	.457	10.83
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.22	.470	11.09

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างการศึกษาปฏิบัติงานในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.22) เมื่อพิจารณาแต่ละขั้น พบว่า ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.27) รองลงมา คือ ขั้นสรุปผล และขั้นเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.21 และ 4.17 ตามลำดับ) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 11.09)

5.2.2 เชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างการศึกษาปฏิบัติงาน มีดังนี้

- 1) จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเองและมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม
- 2) ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในตอนที่ 2 ของแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น การแจกหนังสือเชิญประชุม และสมาชิกไม่ค่อยศึกษาเอกสารก่อนการประชุม

5.2.3 สรุปการประเมินผลระหว่างการศึกษาปฏิบัติงาน ในกิจกรรมที่ 5 ขั้นการประเมินผลระหว่างการศึกษาปฏิบัติงาน

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การประเมินผลระหว่างการศึกษาปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 5 ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.17, 4.27 และ 4.21 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตอนที่ 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น การแจกหนังสือเชิญประชุม สมาชิกไม่ค่อยศึกษาเอกสารก่อนการประชุม และสมาชิกมาร่วมประชุมล่าช้า

6. กิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย

6.1 การมีส่วนร่วม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

6.1.1 เชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมจะใช้เทคนิค 25% ในการจัดระดับการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่องและความหลากหลายของประเด็น จากนั้นหาค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.31) รายละเอียดในภาคผนวก ก

6.1.2 เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในเชิงคุณภาพที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ผลจากการบันทึกการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และผลจากกิจกรรมสังคมมิติ มีดังนี้

1) การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม จะพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และความหลากหลายตามประเด็นที่อภิปราย ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

(1) การแสดงความคิดเห็น จากการสังเกตพบว่ากลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากพบว่า จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมที่ผ่านมา และมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการ เช่น ประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายนี้เสนอว่า โรงเรียนมีจุดเด่นด้าน ICT คือ มีการสร้างเสริมศักยภาพของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการเช่น การจัดหาสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ จะต้องจัดหางบประมาณจากการบริจาค โดยให้โรงเรียนประสานความร่วมมือจากองค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล และให้โรงเรียนจัดผ้าป่าการศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในโรงเรียน และมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ

แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น จุดด้อยของโรงเรียนและชุมชน คือมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในห้องดินน้อย ดังนั้นจะต้องจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยโรงเรียนและชุมชนประสานร่วมมือกันให้มากขึ้น ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก เช่น โรงเรียนในฝันจะต้องมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และนักเรียนมีคุณลักษณะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม แต่ไม่ได้เสนอวิธีการปรับปรุงพัฒนา แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัยนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัย และวิธีการ แต่ด้านปัจจัยสนับสนุนยังแสดงความคิดเห็นไม่มาก กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย จะแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก

(2) ความเชื่อมโยงและต่อเนื่องในประเด็นอภิปราย กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า จะแสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงในประเด็นที่ต่อเนื่องกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุน และวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน เช่น ประเด็นของกลุ่มนี้คือ สมาชิกบางคนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน กลุ่มเป้าหมายนี้ก็จะแสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบโดยทำเป็นแบบสรุปลงในวารสารของโรงเรียนส่งให้ผู้ปกครองนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคน หรือจัดรายการวิทยุชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องกับผู้อื่นบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร เช่น โรงเรียนในฝันไม่ควรเน้นด้านวัตถุมากเกินไป เนื่องจากใช้งบประมาณมาก ควรเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปัจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมากหรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา เช่น สมาชิกบางคน ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน กลุ่มเป้าหมายนี้ไม่ได้เสนอแนวทางการแก้ไข แต่กลับเสนอเรื่องนักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัยนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากการแสดงความคิดเห็น

ของผู้อื่นและของตนเอง มีการเสนอทั้งสิ่งต้องดำเนินการ ปิจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง จะแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงและต่อเนื่องกับผู้อื่น บ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปิจจัยสนับสนุนและวิธีการ แต่ละด้านยังแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าที่ควร กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ไม่ได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นเฉพาะสิ่งที่ต้องดำเนินการ ส่วนปิจจัยสนับสนุนและวิธีการมีการแสดงความคิดเห็นน้อยมาก หรือไม่แสดงความคิดเห็น และมีการแทรกประเด็นอื่นเข้ามา

(3) ความหลากหลายในประเด็นอภิปราย ในกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุม มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปิจจัยสนับสนุนและวิธีการ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก แต่มีการแสดงความคิดเห็นทั้งสิ่งที่ต้องการดำเนินการ ปิจจัยสนับสนุน และวิธีการ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน เช่น ประเด็นปัญหาการคัดเลือกตัวแทนชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการพัฒนาโรงเรียนในฝัน กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย จะเสนอซ้ำ ๆ กันคือ ให้ตั้งกฎระเบียบขึ้นมาและมีบทลงโทษหากฝ่าฝืน ส่วนกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง จะเสนอว่าการคัดเลือก และแต่งตั้งคณะกรรมการควรเลือกตามความสมัครใจ และกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากจะเสนอว่า ควรให้ผู้ปกครองของนักเรียนในแต่ละห้องเลือกผู้แทนกันเองไม่เกินห้องเรียนละ 5 คน โดยเลือกเอาผู้ที่มีความเสียสละและสนใจในการร่วมพัฒนาโรงเรียนในฝันเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัยนี้ กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ที่แตกต่างกันมีความหลากหลายและครอบคลุมกว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย และน้อยที่สุด กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง พบว่า จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กันกับผู้อื่น

2) การบันทึกการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ไม่ค่อยบันทึกรายละเอียดว่าได้เสนอความคิดเห็นอะไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอบถามว่าได้ทำอะไรบ้างในกิจกรรมนี้ พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่บันทึกไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แต่ก็มีกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มเขียนรายละเอียดของ

การปฏิบัติกิจกรรมไว้ เช่น ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน แสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแบบบันทึกพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

3) กิจกรรมสังคมมิติ จากการพิจารณาการมีส่วนร่วมโดยให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนเลือกสมาชิกในกลุ่มที่ตนเองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมากที่สุดตามความคิดเห็นของตนเองมา 2 ชื่อ หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นำมาหาสถานภาพทางการรับเลือกของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละกิจกรรม เทียบกับค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ คือ ≥ 0.50 ถือว่าผ่านเกณฑ์การมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 92.5 รายละเอียดในภาคผนวก ข

6.1.3 สรุปการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.31)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมพบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีการร่วมแสดงความคิดเห็นกันมาก โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการ พัฒนาโรงเรียนในฝัน ประเด็นของการอภิปรายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงและต่อเนื่องมีความหลากหลาย แต่มีบางกลุ่มเป้าหมายแสดงความคิดเห็นไม่เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีการแสดงความคิดเห็นที่ซ้ำ ๆ กัน ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น จากแบบบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับแบบสังเกตการมีส่วนร่วม ส่วนกิจกรรมสังคมมิติ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยของสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 92.5

6.2 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

6.2.1 เชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานตามแบบประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 6 พิจารณาค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยของการ

ประเมิน ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมพบว่า ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันการมีส่วนร่วม
ของชุมชนระหว่างการศึกษาปฏิบัติงานในกิจกรรมที่ 6 ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงาน
เมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
<u>ขั้นเตรียม</u>			
1. การเตรียมเอกสารให้ศึกษาก่อนการประชุม	4.18	.502	12.00
2. การจัดเตรียมสถานที่การประชุม	4.13	.533	12.91
3. การแจกหนังสือเชิญประชุม	4.27	.576	13.48
รวมเฉลี่ย	4.19	.537	12.80
<u>ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน</u>			
1. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน	3.98	.467	11.73
2. สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	4.37	.564	12.91
3. ขั้นตอนในการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมชัดเจน	4.28	.549	12.83
4. เวลาที่ใช้ในการจัดประชุมแต่ละกิจกรรมเพียงพอ	4.12	.568	13.79
5. การยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	4.24	.565	13.33
รวมเฉลี่ย	4.19	.543	12.92
<u>ขั้นสรุปผล</u>			
1. วิทยากรสรุปความรู้แต่ละกิจกรรมได้ชัดเจน	4.22	.597	14.15
2. สามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ	4.18	.565	13.52
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน	4.35	.575	13.22
รวมเฉลี่ย	4.25	.579	13.63
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.21	.553	13.12

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างการศึกษาปฏิบัติงานในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.21) เมื่อพิจารณาแต่ละขั้น พบว่า ขั้นสรุปผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.25) รองลงมา คือ ขั้นเตรียมการ และขั้นสรุปผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.19 เท่ากัน) และการกระจายข้อมูลของการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 13.12)

6.2.2 **เชิงคุณภาพ** เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างการทำงาน มีดังนี้

1) จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเองและมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม

2) ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในตอนที่ 2 ของแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น สมาชิกบางคนยังไม่เข้าใจโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน เป็นต้น

6.2.3 **สรุปการประเมินผลระหว่างการทำงาน** ในกิจกรรมที่ 6 ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การประเมินผลระหว่างการทำงาน ในขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.19, 4.19 และ 4.25 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลระหว่างการทำงาน ตอนที่ 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดี และส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการจัดประชุม เช่น สมาชิกบางคนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

7. **ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าขางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ก่อนและหลังการวิจัย**

7.2 **การประเมินการมีส่วนร่วมก่อนร่วมในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม**

7.2.1 **เชิงปริมาณ** วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จากแบบสอบถามก่อนร่วมในกระบวนการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.7 – 4.10

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ของชุมชนก่อนร่วมกระบวนการวิจัย ประเมินโดยผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหานักเรียน	3.17	.408	12.87
2. การแก้ปัญหาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.17	.308	14.19
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.00	.000	0
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.00	.000	0
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
รวมเฉลี่ย	2.43	.225	8.29
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	2.00	.000	0
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.00	.000	0
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.83	.408	14.42
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้แก่ นักเรียน	2.83	.408	14.42
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.83	.408	14.42
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.83	.408	14.42

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.83	.408	14.42
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.00	.000	0
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.83	.408	14.42
รวมเฉลี่ย	2.60	.297	10.49
ค. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.00	.000	0
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนในฝัน	2.83	.408	14.42
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในฝัน	2.00	.000	0
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.00	.000	0
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.00	.000	0
รวมเฉลี่ย	2.37	.082	2.88
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.83	.408	14.42
3. คุณภาพครูและนักเรียน	2.83	.408	14.42
4. การบริหารของผู้บริหาร	3.00	.000	0
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	3.00	.000	0
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.00	.000	0
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.00	.000	0
8. การวิจัยของโรงเรียน	2.00	.000	0
รวมเฉลี่ย	2.69	.153	5.41

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.17	.408	12.87
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.17	.408	12.87
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.33	.516	15.49
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.00	.000	0
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็น โรงเรียนในฝัน	3.17	.408	12.87
รวมเฉลี่ย	3.17	.348	10.82
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.65	.221	7.58

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าขางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ก่อนร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.65) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.17) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ระดับน้อย คือ ด้านร่วมสรุป (ค่าเฉลี่ย = 2.37) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมแคบ (ค่าเฉลี่ย = 7.58)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนก่อนร่วมกระบวนการวิจัย ประเมิน โดยครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหานักเรียน	2.99	.393	13.14

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
2. การแก้ปัญหาาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.14	.283	13.22
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	1.99	.196	9.85
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.20	.304	13.82
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.48	.303	12.22
รวมเฉลี่ย	2.36	.296	12.45
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.73	.345	12.64
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	1.94	.245	12.63
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.05	.221	10.78
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.53	.302	11.94
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ของโรงเรียน	2.49	.303	12.17
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้นักเรียน	2.47	.302	12.22
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.65	.381	14.38
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	2.54	.301	11.85
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.71	.357	13.17
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.19	.295	13.47

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในฝัน	2.52	.350	
รวมเฉลี่ย	2.44	.323	8.92
ค. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.39	.291	12.18
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนา โรงเรียนในฝัน	2.51	.328	13.07
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในฝัน	2.18	.284	13.03
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในฝัน	2.15	.261	12.14
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.18	.284	13.03
รวมเฉลี่ย	2.28	.289	12.69
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.65	.381	14.38
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.72	.351	12.90
3. คุณภาพครูและผู้เรียน	2.71	.357	13.17
4. การบริหารของผู้บริหาร	2.42	.296	12.03
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	2.37	.285	12.02
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.42	.296	12.23
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.22	.314	14.14
8. การวิจัยของโรงเรียน	2.22	.314	14.14
รวมเฉลี่ย	2.47	.324	13.13

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.13	.335	10.70
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.05	.221	7.25
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.20	.404	12.63
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.04	.192	6.32
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็นโรงเรียนในฝัน	3.14	.348	11.08
รวมเฉลี่ย	3.11	.300	9.59
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.51	.311	11.36

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ก่อนร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.51) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.11) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ระดับน้อย คือ ด้านร่วมสรุป (ค่าเฉลี่ย = 2.28) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 11.36)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ของชุมชนก่อนร่วมกระบวนการวิจัย ประเมินโดยผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำ
ศาสนา ศิษย์เก่า กลุ่มสตรี และผู้ประกอบการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาของนักเรียน	3.04	.354	11.64
2. การแก้ปัญหาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.08	.276	13.27
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.02	.146	7.23
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.08	.276	13.27
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.88	.323	11.22
รวมเฉลี่ย	2.42	.275	11.33
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.93	.255	8.70
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	2.08	.269	12.93
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.07	.255	12.32
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.90	.306	10.55
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	2.90	.306	10.55
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้แก่ นักเรียน	2.91	.282	9.69
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.92	.276	9.45

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	2.90	.295	10.17
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.91	.282	9.69
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.08	.276	13.27
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.90	.301	10.38
รวมเฉลี่ย	2.68	.282	10.70
ค. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.91	.282	9.69
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนในฝัน	2.89	.312	10.79
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในฝัน	2.09	.282	13.49
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.10	.295	14.05
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.08	.276	13.27
รวมเฉลี่ย	2.41	.289	12.26
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.91	.289	9.93
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.89	.312	10.79
3. คุณภาพครูและนักเรียน	2.89	.312	10.79
4. การบริหารของผู้บริหาร	2.91	.282	9.69
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	2.91	.282	9.69
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.92	.269	9.21

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.08	.269	12.93
8. การวิจัยของโรงเรียน	2.07	.262	12.66
รวมเฉลี่ย	2.69	.286	10.71
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.13	.333	10.64
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.14	.359	11.43
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.13	.338	10.79
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.15	.360	11.29
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็นโรงเรียนในฝัน	3.14	.347	11.05
รวมเฉลี่ย	3.14	.347	11.04
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.67	.292	11.08

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ก่อนร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.67) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.14) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ระดับน้อย คือ ด้านร่วมสรุป (ค่าเฉลี่ย = 2.41) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 11.08)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ของชุมชนก่อนร่วมกระบวนการวิจัย

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหานักเรียน	3.03	.394	13.00
2. การแก้ปัญหาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.10	.309	14.71
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.01	.159	7.91
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.11	.315	14.92
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.78	.414	14.89
รวมเฉลี่ย	2.40	.318	13.09
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.88	.326	11.31
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	2.04	.267	13.08
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.06	.244	11.84
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.80	.398	14.21
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	2.79	.405	14.51
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้แก่ นักเรียน	2.80	.401	14.32
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.85	.360	12.63
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.81	.391	13.91

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.86	.347	12.13
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.11	.311	14.73
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.80	.398	14.21
รวมเฉลี่ย	2.62	.349	13.36
ค. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.78	.412	14.82
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนในฝัน	2.79	.413	14.80
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในฝัน	2.11	.311	14.73
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.11	.311	14.73
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.10	.307	14.61
รวมเฉลี่ย	2.37	.351	14.74
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.84	.366	12.88
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.85	.360	12.63
3. คุณภาพครูและผู้เรียน	2.84	.363	12.78
4. การบริหารของผู้บริหาร	2.79	.408	14.62
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	2.78	.416	14.96
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.80	.403	14.39
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.11	.315	14.92
8. การวิจัยของโรงเรียน	2.11	.311	14.73
รวมเฉลี่ย	2.64	.368	13.99

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.13	.333	10.63
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.12	.332	10.64
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.15	.360	11.42
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.12	.326	10.44
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็นโรงเรียนในฝัน	3.14	.347	11.05
รวมเฉลี่ย	3.13	.340	10.85
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.63	.345	13.21

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ก่อนร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.63) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.13) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ระดับน้อย คือ ด้านร่วมสรุป (ค่าเฉลี่ย = 2.37) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 13.21)

7.2.2 เชิงคุณภาพ จากแบบประเมินและการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า กลุ่มสตรี ผู้นำศาสนา และผู้ประกอบการ ประเมินเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง ก่อนร่วมกระบวนการวิจัย พบว่า ด้านร่วมคิด ชุมชนต้องการให้โรงเรียนจัดให้ครูออกเยี่ยมบ้านทุกภาคเรียน และควรมีการจัดประชุมสัปดาห์ ควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาในแต่ละเดือน เพื่อรับรู้พฤติกรรมและช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ควรจัดงานคืนสู่เหย้าและรดน้ำคำหัวเป็นประจำปี ควรเน้นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วน เช่น นักเรียนติดยาเสพติด พ่อแม่หย่าร้าง และนักเรียนมีปัญหาทางพฤติกรรม ควรเอาใจใส่ดูแลนักเรียน

ด้านความประพฤติ เช่น การแต่งกายของเด็กผู้หญิง การพนัน และยาเสพติดอย่างใกล้ชิด ควรให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้เข้มข้น ลดกิจกรรมลง และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนเป็นประจำทุกปี *ด้านร่วมทำ* ชุมชนต้องการให้โรงเรียนมีแผนงานหรือโครงการโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผน จัดกิจกรรมวันสำคัญโดยเชิญชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมทุกครั้ง และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเป็นวิทยากรพิเศษ ควรจัดตั้งภาคีเครือข่ายชุมชน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครองนักเรียน ควรให้นักเรียนได้ไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้ชุมชน ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ควรมีชุมชนคอยให้การสนับสนุนทั้งเป็นที่ปรึกษาและช่วยระดมทุน ควรให้ชุมชนช่วยเหลือด้านเป็นวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ให้ครูและ นักเรียน *ด้านร่วมสรุป* ชุมชนต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมวิเคราะห์การจัดหลักสูตรของสถานศึกษา ควรจัดตั้งทีมงานสำรวจและรวบรวมแหล่งเรียนรู้ และผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรคัดเลือกสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและโรงเรียนให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้ชุมชนร่วมสรุปว่า ผลลัพธ์ใดเป็นของท้องถิ่นและสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แท้จริง *ด้านร่วมประเมิน* ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนทุก ๆ ด้าน ควรมีการประเมินและสรุปผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกภาคเรียนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินด้วย ควรให้ชุมชนมีโอกาสรับรู้ผลการประเมินและนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประเมินและสรุปผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกภาคเรียนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินด้วย ควรให้ชุมชนมีโอกาสรับรู้ผลการประเมินและนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง *ด้านร่วมรับผลการพัฒนา* ชุมชนต้องการให้โรงเรียนมีมาตรฐานในด้านจัดการศึกษา และควรให้โรงเรียนเป็นต้นแบบในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้เรียน ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียนตลอดจนให้บริการแก่ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ *ด้านร่วมรับผลการพัฒนา* ควรพัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและมีชื่อเสียงเทียบเท่ากับโรงเรียนที่มี ชื่อเสียงในเมือง ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมพบว่า ผู้ปกครองและชุมชนไม่มีเวลาที่จะมาร่วมประชุมได้ทุกครั้ง เพราะต้องไปประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน ความพร้อมทางการเงิน ความพร้อมทางทักษะ ความรู้ ความสามารถ และวุฒิทางการศึกษา ตลอดจนระเบียบและข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

7.2.3 สรุปการมีส่วนร่วมของชุมชนก่อนร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมก่อนร่วมในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุป ร่วมประเมินและร่วมรับผลการพัฒนา พบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมทำ ร่วมประเมินและร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 2.62, 2.64 และ 3.13 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านร่วมคิด และร่วมสรุป (ค่าเฉลี่ย = 2.40 และ 2.37 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มจากการประเมินผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า กลุ่มสตรี ผู้นำศาสนา และผู้ประกอบการ พบว่า **ด้านร่วมคิด** ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียนเป็นประจำทุกปี ให้จัดประชุมผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาแบบสัณจร และควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาในแต่ละเดือน เพื่อรับรู้ปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด และให้โรงเรียนจัดให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน **ด้านร่วมทำ** ควรจัดตั้งภาคีเครือข่ายชุมชน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ปกครองนักเรียน ให้นักเรียนได้ไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนมีแผนงานหรือโครงการ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนและร่วมจัดกิจกรรมวันสำคัญ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเป็นวิทยากรพิเศษภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ชุมชน ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีชุมชนคอยให้การสนับสนุนทั้งเป็นที่ปรึกษาและช่วยระดมทุน **ด้านร่วมสรุป** ชุมชนต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร วิเคราะห์การจัดหลักสูตรของสถานศึกษา จัดตั้งทีมงานสำรวจและรวบรวมแหล่งเรียนรู้ และผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนคัดเลือกสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และโรงเรียนให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น **ด้านร่วมประเมิน** ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนทุก ๆ ด้าน มีการประเมินและสรุปผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกภาคเรียนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินด้วย และให้ชุมชนมีโอกาสรับรู้ผลการประเมินและนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง **ด้านร่วมรับผลการพัฒนา** ชุมชนต้องการให้โรงเรียนมีมาตรฐานในด้านจัดการศึกษา ให้โรงเรียนเป็นต้นแบบในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้เรียน นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียนตลอดจนให้บริการแก่ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาที่จะ

มาร่วมประชุมได้ทุกครั้ง เพราะต้องไปประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน ขาดความพร้อมทางการเงิน ความพร้อมทางทักษะ ความรู้ ความสามารถ และวุฒิทางการศึกษา ตลอดจนระเบียบและข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

7.3 การประเมินการมีส่วนร่วมหลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

7.3.1 เชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จากแบบสอบถามหลังร่วมในกระบวนการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.11 – 4.14

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนหลังร่วมกระบวนการวิจัย ประเมินโดยผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาของนักเรียน	3.33	.516	15.49
2. การแก้ปัญหาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	2.00	.000	0
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
รวมเฉลี่ย	2.76	.348	11.75
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	2.00	.000	0

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.00	.000	0
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.83	.408	14.42
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ของโรงเรียน	2.83	.408	14.42
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้นักเรียน	2.83	.408	14.42
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.83	.408	14.42
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.83	.408	14.42
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.83	.408	14.42
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่	3.00	.000	0
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่	2.83	.408	14.42
รวมเฉลี่ย	2.69	.297	10.48
ค. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.00	.000	0
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่	2.83	.408	14.42
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในพื้นที่	3.00	.000	0
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่	2.83	.408	14.42
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.83	.408	14.42
รวมเฉลี่ย	2.90	.245	8.65

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และ โครงการต่าง ๆ ของ โรงเรียน	2.83	.408	14.42
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.83	.408	14.42
3. คุณภาพครูและนักเรียน	2.83	.408	14.42
4. การบริหารของผู้บริหาร	3.00	.000	0
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	3.00	.000	0
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.00	.000	0
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	3.00	.000	0
8. การวิจัยของโรงเรียน	3.00	.000	0
รวมเฉลี่ย	2.94	.153	5.41
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.33	.516	15.49
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.17	.408	12.87
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.33	.516	15.49
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.17	.408	12.87
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็นโรงเรียนในฝัน	3.17	.408	12.87
รวมเฉลี่ย	3.23	.452	13.92
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.87	.286	9.71

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าขางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.87)

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.23) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ระดับมาก คือ ด้านร่วมทำ (ค่าเฉลี่ย = 2.69) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมแคบ (ค่าเฉลี่ย = 9.71)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนหลังร่วมกระบวนการวิจัย ประเมินโดยครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหานักเรียน	3.11	.320	10.29
2. การแก้ปัญหาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.48	.303	12.21
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	1.99	.196	9.85
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.48	.303	12.22
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.48	.303	12.22
รวมเฉลี่ย	2.51	.285	11.36
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.73	.345	12.64
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	2.13	.235	11.03
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.16	.273	12.64
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.53	.340	13.45
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ของโรงเรียน	2.49	.303	12.17

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้นักเรียน	2.47	.302	12.23
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.65	.381	14.38
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	2.54	.301	11.85
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.71	.357	13.17
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่	2.53	.340	13.45
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่	2.52	.340	13.50
รวมเฉลี่ย	2.50	.319	12.77
ค. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.39	.291	12.18
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่	2.51	.328	13.07
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในพื้นที่	2.54	.301	11.85
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่	2.54	.301	11.85
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.48	.303	12.22
รวมเฉลี่ย	2.50	3.05	12.23
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.65	.381	14.38
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.72	.351	12.90
3. คุณภาพครูและผู้เรียน	2.71	.357	13.17

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
4. การบริหารของผู้บริหาร	2.42	.296	12.23
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	2.37	.285	12.03
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.42	.296	12.23
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.41	.294	12.19
8. การวิจัยของโรงเรียน	2.39	.291	12.18
รวมเฉลี่ย	2.51	.319	14.15
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.16	.373	11.80
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.05	.221	7.25
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.20	.404	12.63
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.06	.245	8.01
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็นโรงเรียนในฝัน	3.15	.361	11.46
รวมเฉลี่ย	3.12	.320	10.23
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.59	.312	12.91

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.59) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.12) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ระดับน้อย คือ ด้านร่วมทำและร่วมสรุป (ค่าเฉลี่ย = 2.50) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 12.91)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 ของชุมชนหลังร่วมกระบวนการวิจัย ประเมินโดยผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน
 ผู้นำศาสนา ศิษย์เก่า กลุ่มสตรี และผู้ประกอบการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาของนักเรียน	3.17	.376	11.86
2. การแก้ปัญหาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.93	.255	8.70
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.12	.323	15.23
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.91	.282	9.69
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.90	.301	10.38
รวมเฉลี่ย	2.81	.307	11.18
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.98	.197	6.61
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	2.10	.295	14.05
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.10	.295	14.05
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.90	.301	10.38
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	2.90	.301	10.38
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้แก่ นักเรียน	2.93	.262	8.94
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.93	.255	8.70

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.92	.269	9.21
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยน ระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.93	.255	8.70
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.94	.231	7.86
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในฝัน	2.92	.276	9.45
รวมเฉลี่ย	2.78	.267	9.85
ค. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.93	.262	8.92
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนา โรงเรียนในฝัน	2.96	.194	6.55
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในฝัน	2.88	.323	11.22
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในฝัน	2.90	.301	10.38
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.88	.328	11.39
รวมเฉลี่ย	2.91	.282	9.69
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.92	.269	9.21
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.90	.295	10.17
3. คุณภาพครูและนักเรียน	2.90	.295	10.17
4. การบริหารของผู้บริหาร	2.93	.262	8.94
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	2.93	.262	8.94
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.93	.247	8.43

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.99	.093	3.11
8. การวิจัยของโรงเรียน	2.93	.255	8.70
รวมเฉลี่ย	2.93	.247	8.46
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.18	.384	12.08
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.18	.398	12.52
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.23	.425	13.16
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.17	.372	11.74
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็นโรงเรียนในฝัน	3.20	.404	12.63
รวมเฉลี่ย	3.19	.397	12.42
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.89	.289	10.07

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.89) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.19) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ระดับมาก คือ ด้านร่วมสรุป (ค่าเฉลี่ย = 2.78) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 10.07)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ของชุมชนหลังร่วมกระบวนการวิจัย

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ก. ด้านการร่วมคิด			
ชุมชนมีส่วนร่วมคิดในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหานักเรียน	3.16	.366	11.58
2. การแก้ปัญหาระบบการบริหารงานของโรงเรียน	2.82	.388	13.75
3. เสนอแนะบุคลากรจากชุมชนที่มีความรู้ความสามารถและ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเพื่อเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และ นักเรียน	2.08	.298	14.32
4. เสนอแนะในการจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.80	.398	14.21
5. เสนอแนะในการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนและโครงการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.79	.405	14.51
รวมเฉลี่ย	2.73	.371	13.67
ข. ด้านการร่วมทำ			
ชุมชนมีส่วนร่วมทำในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน	2.91	.302	10.37
2. พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาประจำปี	2.10	.303	14.42
3. ช่วยระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภายในและภายนอกท้องถิ่นเพื่อ พัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.11	.315	14.92
4. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับโรงเรียน	2.81	.396	14.09
5. ช่วยเหลือด้านแรงงาน และทุนในการปรับปรุงพัฒนาอาคาร สถานที่ของโรงเรียน	2.80	.403	14.39
6. สร้าง และจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนให้แก่ นักเรียน	2.81	.393	13.98
7. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.86	.350	12.23
8. ติดต่อผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	2.83	.380	13.42

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
9. ช่วยแสวงหาข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรในท้องถิ่นกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.87	.333	11.60
10. ช่วยชี้แนะเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.84	.366	12.88
11. ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.82	.388	13.75
รวมเฉลี่ย	2.71	.357	13.27
ก. ด้านการร่วมสรุป			
ชุมชนมีส่วนร่วมสรุปในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.79	.405	14.51
2. สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนในฝัน	2.84	.372	13.09
3. แผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียนในฝัน	2.80	.401	14.32
4. ปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน	2.81	.393	13.98
5. ผลงาน โครงการที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนต่อชุมชน	2.78	.416	14.96
รวมเฉลี่ย	2.80	.397	14.17
ง. ด้านการร่วมประเมิน			
ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.85	.357	12.52
2. บุคลากรในโรงเรียนเพื่อการให้ขวัญและกำลังใจ	2.86	.350	12.23
3. คุณภาพครูและผู้เรียน	2.85	.354	12.42
4. การบริหารของผู้บริหาร	2.80	.401	14.32
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	2.79	.410	14.69
6. การจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.81	.396	14.09
7. การเงินและพัสดุของโรงเรียน	2.84	.363	12.78

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
8. การวิจัยของโรงเรียน	2.80	.403	14.39
รวมเฉลี่ย	2.83	.379	13.43
จ. ด้านการร่วมรับผลการพัฒนา			
ชุมชนมีส่วนร่วมรับผลในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด			
1. ชุมชนยอมรับในด้านการบริหารจัดการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรของโรงเรียน	3.18	.383	12.04
2. ชุมชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.15	.366	11.61
3. ชุมชนยอมรับมาตรฐานในด้านการจัดการศึกษาและความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.23	.421	13.03
4. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน	3.14	.347	11.05
5. โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองเป็นโรงเรียนในฝัน	3.19	.393	12.31
รวมเฉลี่ย	3.18	.382	12.01
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	2.85	0.374	13.31

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง หลังร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.85) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 3.18) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ ด้านร่วมทำ (ค่าเฉลี่ย = 2.71) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 13.31)

7.3.2 เชิงคุณภาพ จากแบบประเมินและการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนโดย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ศิษย์เก่า กลุ่มสตรี ผู้นำศาสนาและผู้ประกอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง หลังการวิจัย พบว่า ด้านร่วมคิด ชุมชนมีส่วนร่วม โดยได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสะดวกในการดำเนินงาน ควรจัดกิจกรรมให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนรับรู้และช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน ควรจัดเวที

เสวนา โดยให้ผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน ควรให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้ตามชุมชน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมเสนอความคิดในเรื่องระเบียบวินัยที่เหมาะสม และจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้นและลดกิจกรรมให้น้อยลง *ด้านร่วมทำ* ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารและผู้รับผิดชอบงานให้เหมาะสมและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และควรมีคณะกรรมการจากชุมชน องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนช่วยระดมสรรพกำลังเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามากขึ้น ควรเชิญบุคลากรที่เป็นผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้สืบค้น ข้อมูลในท้องถิ่นให้หลากหลาย และปรับปรุงด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการจัดกิจกรรมให้โรงเรียนเป็นที่รู้จักของชุมชน ควรให้ชุมชนเข้ามารับรู้และทำงานของโรงเรียนไม่ใช่เข้ามาเพื่อทำกิจกรรมของชุมชนเท่านั้น ช่วยกันพัฒนาและรักษาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนตลอดไป และปรับปรุงด้านการร่วมทำ เนื่องจากผู้ปกครองบางคนไม่ค่อยสนใจ นอกจากนี้ควรให้ชุมชน ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้ชุมชนช่วยสนับสนุนทั้งเป็นที่ปรึกษา ช่วยระดมทุนพัฒนาวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ให้ครูและนักเรียน *ด้านร่วมสรุป* ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการกำหนดกรอบงานของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับ ผิดชอบ ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนด เป้าหมายหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ควรให้ชุมชนร่วมสรุปว่าผลิตภัณฑ์ใดเป็นของท้องถิ่นและสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แท้จริง *ด้านร่วมประเมิน* ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดทำรายงานการประเมินผลและควรมีการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ต่อไป ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้ร่วมประเมินผล และให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน ควรมีการประเมินและสรุปผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินด้วย และให้ชุมชนมีโอกาสรับรู้ผลการประเมินและนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ*ด้านร่วมรับผลการพัฒนา* ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ตลอดไป และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในพื้นที่ยั่งยืน ควรให้ชุมชนได้รับรู้และชื่นชมในความสำเร็จของนักเรียน ควรพัฒนา โรงเรียนในพื้นที่ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานตลอดไปและมีชื่อเสียงเทียบเท่ากับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในเมือง และโรงเรียนจัดภูมิทัศน์ได้สวยงาม ดูดี ดูเด่น เป็นสง่า

7.3.3 สรุปผลการประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชนหลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาภาพโดยรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุป ร่วมประเมิน และร่วมรับผล หลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน (ค่าเฉลี่ย = 2.73, 2.71, 2.80, 2.83 และ 3.18 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกต แบบประเมินและการสัมภาษณ์ พบว่ากลุ่มเป้าหมายต้องการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนในฝัน และอยากให้โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานมาตรฐาน

7.4 สรุปผลการเปรียบเทียบการระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนก่อนและหลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

7.4.1 เชิงปริมาณ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดระหว่างก่อนเข้าร่วมและหลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที การมีส่วนร่วมของชุมชนก่อนและหลังการเข้าร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.40	0.318	15.79**
หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.73	0.371	
การมีส่วนร่วมด้านร่วมทำ				
ก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.62	0.349	4.29**
หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.71	0.357	
การมีส่วนร่วมด้านสรุป				
ก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.37	0.351	19.55**
หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.80	0.397	
การมีส่วนร่วมด้านร่วมประเมิน				
ก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.64	0.367	9.05**
หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	2.83	0.379	
การมีส่วนร่วมด้านร่วมรับผลการพัฒนา				
ก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	3.13	0.339	2.38**
หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย	315	3.18	0.382	

** ระดับนัยสำคัญ .01

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุป ร่วมประเมิน และร่วมรับผลการพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย ที่ระดับนัยสำคัญ .01

7.4.2 **เชิงคุณภาพ** ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม พบว่า หลังการเข้าร่วมกระบวนการวิจัย กลุ่มเป้าหมายสามารถอธิบายประเด็นต่าง ๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันทั้งด้านสิ่งที่ดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการพัฒนาโรงเรียนในฝันได้อย่างกว้างขวาง เช่น ควรจัดกิจกรรมให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนรับรู้และช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนรับรู้ผลการประเมินเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันยั่งยืนต่อไป

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยทั้ง 6 กิจกรรม สามารถสรุปผลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

เชิงปริมาณ การประเมินผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่ 1-6 คือ กิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้าใจ กิจกรรมที่ 2 การวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา กิจกรรมที่ 3 การคิดหาแนวทางและการวางแผนปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ 4 การปฏิบัติตามแผน กิจกรรมที่ 5 การประเมินผลระหว่างการทำงาน และกิจกรรมที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย โดยพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และความหลากหลายของเนื้อหาสาระ กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมอยู่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.32, 2.32, 2.29, 2.30, 2.33 และ 2.31 ตามลำดับ) รายละเอียดในภาคผนวก ก

เชิงคุณภาพ ในกิจกรรมที่ 1-6 กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีการร่วมแสดงความคิดเห็นกันมาก โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการ พัฒนาโรงเรียนในฝัน ประเด็นของการอภิปรายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นได้เชื่อมโยงและต่อเนื่อง มีความหลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง และสถานภาพทางการรับเลือกในการมีส่วนร่วมผ่านเกณฑ์ ทุกกิจกรรม รายละเอียดในภาคผนวก ก

2. การประเมินผลการมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างการทำงาน

เชิงปริมาณ ในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีการประเมินผลระหว่างการทำงาน ในกิจกรรมที่ 1 – 6 คือ กิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้าใจ กิจกรรมที่ 2 การวิเคราะห์พิจารณา

ปัญหาและสาเหตุของปัญหา กิจกรรมที่ 3 การคิดหาแนวทางและการวางแผนปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ 4 การปฏิบัติตามแผน กิจกรรมที่ 5 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และกิจกรรมที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย ประเด็นการประเมิน คือ ขั้นตอนเตรียมแผนปฏิบัติงาน และขั้นสรุปผล ซึ่งผลการประเมิน อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.41, 4.21, 4.22, 4.22, 4.22 และ 4.21 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ ในทุกกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลด้วยตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นทั้งจุดเด่น จุดด้อยที่ต้องปรับปรุง แก้ไข ตลอดจน โดยเสนอทั้งสิ่งที่ต้องดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการ พัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน

3. การประเมินผลที่มีส่วนร่วม ระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาภาพโดยรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุป ร่วมประเมิน และร่วมรับผล (ค่าเฉลี่ย = 2.73, 2.71, 2.80, 2.83 และ 3.18 ตามลำดับ)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกต และการตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มเป้าหมายต้องการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนในฝัน และอยากให้โรงเรียนในท้องถิ่นของตนเองจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน

4. สรุปผลการเปรียบเทียบการประเมินผลที่มีส่วนร่วมของชุมชนก่อน และหลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

เชิงปริมาณ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุป ร่วมประเมิน และร่วมรับผล ระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย พบว่า หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย ที่ระดับนัยสำคัญ .01

เชิงคุณภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มพบว่า หลังการเข้าร่วมกระบวนการวิจัย กลุ่มเป้าหมายสามารถอธิบายประเด็นต่าง ๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันทั้งด้านสิ่งที่ดำเนินการ ปัจจัยที่สนับสนุน และวิธีการได้อย่างกว้างขวาง เช่น ควรจัดกิจกรรมให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนรับรู้และช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงาน และมีส่วนรับรู้ผลการประเมิน เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันยั่งยืนต่อไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนในฝัน มี 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านงบประมาณและทรัพยากร และด้านชุมชน ในการพัฒนาโรงเรียนป่าขางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1. **เชิงปริมาณ** การวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จากแบบวัดปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านงบประมาณและทรัพยากร และด้านชุมชน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.16) ดังแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันของปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
คุณภาพนักเรียน			
1. เป็นไฟรู้ไฟเรียน	4.01	.510	12.71
2. มีความสามารถในการบูรณาการนำเอาแนวคิด ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมเชื่อมประสานกับการดำรงชีวิต	4.14	.555	13.40
3. มีจิตสำนึกรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.17	.524	12.56
รวมเฉลี่ย	4.10	0.529	12.89
ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน			
1. มีการกระจายอำนาจการบริหาร	4.18	.502	12.01
2. มีบรรยากาศการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร	4.13	.533	12.90
3. ทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ	4.27	.576	13.48
4. บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.98	.467	11.73
5. มีผลงานโดดเด่น	4.37	.564	12.90
6. ให้บริการทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.28	.549	12.82
7. ดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามศักยภาพอย่างทั่วถึง	4.12	.568	13.78

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
8. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหยุ่น เน้นการบูรณาการการเรียนรู้และการดำรงชีวิต	4.24	.565	13.32
9. เพิ่มคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นเป็นที่ยอมรับของชุมชน	4.13	.549	13.29
รวมเฉลี่ย	4.18	0.541	12.91
ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา			
1. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการภายใต้ภาวะจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.40	.556	12.63
2. ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ ภาษาอังกฤษและการใช้ ICT	4.02	.485	12.06
3. ครูสามารถจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และผลิตสื่อ ICT	4.22	.597	14.14
รวมเฉลี่ย	4.21	0.546	12.94
ด้านงบประมาณและทรัพยากร			
1. มีผู้อุปถัมภ์จากเอกชนหรือองค์กรภายนอก	3.97	.387	9.74
2. มีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญช่วยเหลือดูแลด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้	4.13	.477	11.54
3. มีสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า อบต.หรือ อบจ. สนับสนุน	4.08	.401	9.82
4. มีการประสานความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายและชุมชน	3.94	.350	8.88
5. มีการประสานให้ความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับต้นแบบโรงเรียนในฝัน	3.96	.397	10.02
รวมเฉลี่ย	4.02	0.402	10.00
ด้านชุมชน			
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน	4.22	.597	14.14
2. ชุมชนและโรงเรียนร่วมกันสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกโรงเรียน	4.18	.565	13.51
3. ชุมชนมีศักยภาพเพียงพอที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนในฝัน	4.35	.575	13.21

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
4. ชุมชนสนับสนุนด้านเงินทุนแก่โรงเรียน	4.28	.594	13.87
5. ชุมชนยอมเสียสละเวลาเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝัน	4.24	.518	12.21
รวมเฉลี่ย	4.25	0.569	13.38
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.16	0.518	12.43

จากตารางที่ 4.16 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนในฝัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.16) เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้าน พบว่า ด้านชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.25) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.21 และ 4.18 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณและทรัพยากร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.02) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็น โดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 12.43)

2. เชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานในฝัน มีดังนี้

2.1 จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและมีความตั้งใจในการตอบคำถาม

2.2 ข้อมูลจากการตอบแบบประเมินและจากการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน เช่น ด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสมาชิกบางคนแสดงความคิดเห็นว่า ควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอน และให้ขวัญกำลังใจอย่างเป็นธรรมโดยมีเกณฑ์พิจารณาที่ชัดเจน ด้านพฤติกรรมของครู พบว่า ครู และผู้ปกครองควรเอาใจใส่นักเรียนและเข้าใจปัญหานักเรียน ด้านกระบวนการเรียนรู้ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นกระบวนการคิดมากกว่าการจำ และควรจัดคาบสั้นกว่าให้กับนักเรียน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านชุมชน มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา สู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง

1. **เชิงปริมาณ** การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ความแปรผัน จากแบบประเมินในกระบวนการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.85) รายละเอียดในตาราง ที่ 15

2. **เชิงคุณภาพ** เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันทุกด้าน มีดังนี้

2.1 จากการสังเกต พบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและมีความตั้งใจในการตอบคำถาม

2.2 ข้อมูลจากการตอบแบบประเมินและจากการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ตลอดทั้งมีการอภิปรายถึงส่วนดีและส่วนด้อยที่ควรปรับปรุงในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน เช่น ด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร กลุ่มเป้าหมายแสดงความคิดเห็นว่า ควรปรับโครงสร้างการบริหาร และมีความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านพฤติกรรมของครู พบว่า ครูควรเอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและพฤติกรรมโดยการออกเยี่ยมบ้านและมีมนุษยสัมพันธ์กับชุมชน ด้านกระบวนการเรียนรู้ ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเน้นกระบวนการคิด ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านชุมชน มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรสร้างเครือข่ายชุมชน เครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ จัดตั้งชมรมผู้ปกครองนักเรียน และชมรมศิษย์เก่า

ตอนที่ 4 ผลกระทบที่เกิดจากการใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา โรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน

1. **เชิงปริมาณ** การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ความแปรผันจากแบบประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังร่วมในกระบวนการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ โดยภาพรวมพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.18) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของชุมชนเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง
หลังการวิจัย

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
1. โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมสวยงาม ร่มรื่น สะอาด มีความเป็นระเบียบ และมีบรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.22	.626	14.83
2. โรงเรียนมีห้องสมุด มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่ให้นักเรียนได้ใช้อย่างเพียงพอและทันสมัย	4.17	.576	13.81
3. โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.15	.513	12.36
4. โรงเรียนและครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน เป็นต้น	4.19	.610	14.55
5. โรงเรียนและครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักเรียนรักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน สถานประกอบการ วัฒนธรรมในท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมไทยและทรัพยากรธรรมชาติ	4.20	.613	14.59
6. โรงเรียนเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.20	.628	14.95
7. โรงเรียนเปิดโอกาสให้มีการพบกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง และครูกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ และตามความสนใจ	4.16	.603	14.49
8. โรงเรียนรายงานผลการเรียนและความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบอย่างทันทั่วถึง	4.16	.591	14.20
9. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับท้องถิ่น และภูมิปัญญา	4.14	.591	14.27
10. นักเรียนส่วนใหญ่กล้าพูด กล้าแสดงออก ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ ร่วมกับผู้ใหญ่	4.12	.605	14.68
11. โรงเรียนเปิดโอกาสให้สถานประกอบการ องค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาสาระ หลักสูตร จัดการเรียนรู้ และประเมินผลงานของนักเรียนและโรงเรียน	4.06	.597	14.70

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
12.นักเรียนส่วนใหญ่สนใจและแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด พิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ อุทยานแห่งชาติ ฯลฯ	4.04	.605	14.97
13.นักเรียนส่วนใหญ่มีกิจกรรมรยาท ความประพฤติ มีระเบียบวินัย พุดและแสดงกิจกรรมรยาทต่อผู้ใหญ่ด้วยความเคารพ	4.16	.568	13.65
14.โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดี	4.24	.526	12.40
15.โรงเรียนมีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านการบริการชุมชน	4.17	.539	12.92
16.โรงเรียนดูแล ส่งเสริมนักเรียนตามศักยภาพอย่างทั่วถึง	4.13	.565	13.68
17.โรงเรียนมีระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของชุมชน	4.26	.526	12.34
18.โรงเรียนได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร สารสนเทศและการศึกษา	4.30	.543	12.62
19.โรงเรียนมีระบบภาคีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์และชุมชน	4.20	.494	11.76
20.โรงเรียนเป็นต้นแบบชุมชนในการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.30	.501	11.65
รวมเฉลี่ย	4.18	0.571	13.67

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความพึงพอใจของชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน ป่าขางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังร่วมกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร สารสนเทศและการศึกษา และโรงเรียนเป็นต้นแบบชุมชนในการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย = 4.30) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนมีระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของชุมชน (ค่าเฉลี่ย = 4.26) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนส่วนใหญ่สนใจและแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด พิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ อุทยานแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย = 4.04) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 13.67)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ความแปรผันเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
1. นักเรียนใช้เวลาว่างในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	3.91	.541	13.83
2. นักเรียนพยายามและหาคำตอบให้กระจ่างเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย	4.03	.588	14.59
3. นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน	4.09	.577	14.10
4. นักเรียนติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ	3.94	.579	14.69
5. นักเรียนฝึกการคิดหลายๆ วิธี และสามารถคิดและแสดงออกได้อย่างชัดเจนอย่างมีเหตุผล	4.04	.559	13.83
6. นักเรียนฝึกทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.09	.551	13.47
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเสนอแนวคิดในกิจกรรมการเรียนการสอน และทำงานในกลุ่มกับเพื่อนและครู	4.15	.502	12.09
8. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.38	.569	12.99
9. นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้	4.24	.581	13.70
10. นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	4.03	.555	13.77
11. นักเรียนเรียนรู้จากสภาพจริงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	4.09	.553	13.52
12. นักเรียนฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	4.10	.559	13.63
13. นักเรียนฝึกปฏิบัติและเสนอผลงานด้วยวิธีการต่างๆ ตามความสามารถ	4.07	.472	11.59
14. นักเรียนสนใจใฝ่รู้และมีความสุขในการเรียน	4.22	.603	14.28
15. นักเรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.06	.554	13.64
16. นักเรียนมีการฝึกการประเมินผลงาน และปรับปรุงตนเอง	4.10	.544	13.26
17. นักเรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของตนเอง	4.12	.557	13.51
18. นักเรียนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านคุณธรรม ความประพฤติ มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ	4.18	.556	13.30
19. นักเรียนเห็นคุณค่าและมีความภูมิใจในภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.34	.606	13.96
20. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและท้องถิ่น	4.30	.584	13.58
21. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นและวิจารณ์ผู้อื่น	4.18	.556	13.30
22. นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.14	.528	12.75
23. นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	4.30	.589	13.69

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน
24.นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.26	.562	13.19
25.นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝัน	4.46	.585	13.11
รวมเฉลี่ย	4.15	0.560	13.49

จากตารางที่ 4.18 พบว่า จากการประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังการวิจัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝัน (ค่าเฉลี่ย = 4.46) รองลงมา อยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ย = 4.38) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนใช้เวลาว่างในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย = 3.91) และการกระจายข้อมูลความคิดเห็นโดยรวมกว้าง (ค่าเฉลี่ย = 13.49)

2. **เชิงคุณภาพ** จากแบบประเมินและการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน สนิทเก่า กลุ่มสตรี ผู้นำศาสนา ผู้ประกอบการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง ก่อนการวิจัยพบว่า ด้านการบริหาร ควรเพิ่มห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ให้มากขึ้น และให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าเรียนใน ห้องปฏิบัติการด้วย ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ถึงขยะของโรงเรียนหายากโดยเฉพาะบริเวณโรงอาหาร ควรเน้นการพัฒนาตัวผู้เรียนมากกว่าการพัฒนาวัตถุและยึดติดกับเทคโนโลยีมากเกินไป ด้านพฤติกรรมครู พบว่าครูควรเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้อย่างจริงจังจะทำให้เด็กนักเรียนไม่หนีเรียน ด้านพฤติกรรมนักเรียน พบว่า อยากให้โรงเรียนเคร่งครัดระเบียบมากกว่านี้ โดยเฉพาะด้านการพนัน และสิ่งเสพติด พฤติกรรมการแต่งกายและทรงผมของเด็กผู้หญิง ควรปรับปรุงมารยาท ความรับผิดชอบ ให้มีการ ใ้รู้ใ้เรียน และสนใจเรียน ควรให้โรงเรียนสอนมารยาทนักเรียนบางส่วนในการเคารพ ผู้ใหญ่ ทั้งการพูด การเดินผ่านไม่อ่อนน้อมเลย แต่ส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ดี ควรให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น อยากให้โรงเรียนสอดส่องดูแลเกี่ยวกับยาเสพติดโดยเฉพาะบริเวณห้องน้ำ อยากให้โรงเรียน เข้มงวดกับเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมแย่ ด้านการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนให้ นักเรียนมีส่วนร่วมให้มาก ๆ และให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากเรื่องที่
 อยากรู้ อยากให้ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้มาก ๆ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควร
 พัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยให้เรียนรู้เชิงลึกในแต่ละวิชา และให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน
 ชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด ควรให้ครูและนักเรียนมีการใช้เทคโนโลยีอย่างทั่วถึง
 ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและเพื่อนนักเรียนได้ร่วมประเมินผลงาน
 นักเรียน โรงเรียนพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับ
 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าหา
 ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โรงเรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และด้านอื่น ๆ และ
 ชุมชนแสดงความยินดีกับโรงเรียน ป่าซางได้เป็นโรงเรียนในฝัน ส่วนผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง
 ศิษย์เก่า กลุ่มสตรี ผู้นำศาสนา และ ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนา
 โรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง ก่อนการวิจัยพบว่า ด้านการบริหาร ควรส่งเสริม ICT
 ในทุกกลุ่มสาระให้เสมอภาคกัน ระบบบริหารยังไม่ชัดเจนและมีบุคลากรฝ่ายบริหารมากเกินไป
 ด้านร่วมทำ ควรปรับปรุงการบริหารทรัพยากรบุคคลและศักยภาพการทำงาน ควรปรับปรุงการ
 บริหารด้านวิชาการให้เข้มมีระดับมาตรฐานสูงกวานี้ ควรให้ครูเข้าห้องสอนอย่างเต็มที่และเน้นงาน
 ด้านการสอนเป็นหลัก ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน
 ให้มีความรู้ความเข้าใจเป้าประสงค์ของโรงเรียน ควรปรับปรุงด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนให้
 ชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วมของครู พบว่า ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนจนผ่านเกณฑ์
 การประเมินโรงเรียนในฝัน ด้านผลผลิตของนักเรียน พบว่า ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของ
 ท้องถิ่นมากนัก ผลผลิตของนักเรียนยังมีไม่หลากหลาย ควรให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดชนิดของ
 ผลิตภัณฑ์เอง ด้านที่ควรปรับปรุงเพื่อให้ โรงเรียนเป็นโรงเรียนในฝันที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
 พบว่า อันดับแรก คือ พฤติกรรมนักเรียน เกี่ยวกับกิริยามารยาท ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ
 การแต่งกายและความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน อันดับสอง คือ ด้านวิชาการ ให้จัดการเรียนการสอน
 มีคุณภาพ อันดับสาม คือ ระบบ ICT ให้มีความชัดเจนและได้ประโยชน์อย่างแท้จริงและอันดับสี่
 คือ ความร่วมมือของชุมชน ภาพลักษณ์ในอนาคตของโรงเรียนป่าซาง พบว่า โรงเรียนมีครูดี มี
 คุณภาพ ภูมิทัศน์เยี่ยม และนักเรียนมีคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการที่ดี วิชาการเด่น ICT เยี่ยม
 ศิลปะ ดนตรี กีฬาเป็นเลิศ และนักเรียนสุขภาพแข็งแรง โรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและ
 สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ให้ความ
 เสมอภาคของบุคลากรและเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน โรงเรียนเป็นที่ ยอมรับ ศรัทธาของชุมชนและ
 หน่วยงานอื่น โรงเรียนเป็นแกนนำด้าน ICT และมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โรงเรียนดูดี ดูเด่น
 เป็นสง่า สะอาดงามตา ทั้งภูมิทัศน์ นักเรียนและบุคลากร การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ

ต้องการของท้องถิ่น ด้านการเรียนการสอน พบว่า ควรให้ครูและนักเรียนมีการใช้เทคโนโลยีอย่างทั่วถึง ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ครูควรเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ครูควรสอดแทรกจริยธรรม และคุณธรรมในเนื้อหาการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนและเพื่อนนักเรียนได้ร่วมประเมินผลงานนักเรียน ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น รู้จักการแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบและช่วยเหลือกัน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะจากอินเทอร์เน็ต และควรปรับปรุงระบบ ICT ให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้เร็วขึ้นและตลอดเวลา และจากแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝันของโรงเรียนป่าซาง โดยนักเรียนโรงเรียนป่าซาง หลังการวิจัย พบว่า ด้านพฤติกรรมครู ควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และสอนให้เข้าใจง่าย ครูควรดูแลและแก้ไขความประพฤติ มารยาท และการแต่งกายของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ควรเพิ่มห้องน้ำ และห้องน้ำอยู่ไกล โรงอาหารคับแคบ สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความร่มรื่น ห้องน้ำในอาคารมีกลิ่นเหม็น และควรทำความสะอาดห้องเรียน ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนมากกว่านี้ ควรลดการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลาเรียนให้มาก และจัดกิจกรรมให้ นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ระบบอินเทอร์เน็ตช้ามาก และควรเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ และ ด้านอื่น ๆ ควรมีห้องคาราโอเกะและห้องเล่นเกม ควรส่งเสริมด้านความมีคุณธรรม และมีน้ำใจของนักเรียน นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่โรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นโรงเรียนในฝัน และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ โรงเรียนจัดขึ้นและปฏิบัติด้วยความเต็มใจ

3. สรุปผลการวัดระดับความพึงพอใจในการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน หลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

เชิงปริมาณ เมื่อพิจารณาภาพโดยรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนป่าซางสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน หลังร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.18) ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนป่าซาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.15)

เชิงคุณภาพ จากการสังเกต การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ ชุมชนหลังการเข้าร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มเป้าหมายสามารถอธิบายประเด็นต่าง ๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย มากกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย เช่น ชุมชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมคิดหาแนวทาง เพื่อพัฒนาโรงเรียนในฝัน

อยากมีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานมาตรฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า กลุ่มสตรี ผู้นำศาสนาและผู้ประกอบการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาครัฐ และเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนสมบูรณ์แบบ ตามโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน มีการจัดการสอนแบบบูรณาการ และนำระบบ ICT มาใช้ในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง

ตอนที่ 5 โครงสร้างการบริหารและการบริหารจัดการโรงเรียนในฝันของโรงเรียน ป่าซาง

โรงเรียนป่าซางได้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหาร

โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนป่าซาง เป็นโครงสร้างการบริหารแบบกระจายอำนาจลงสู่ระดับฝ่ายและกลุ่มงาน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร 4 ฝ่าย และ 6 กลุ่มงาน ดังนี้

1.1 ฝ่ายธุรการ มีรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายธุรการรับผิดชอบงานต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1.1 งานสำนักงานกลุ่มธุรการ มีหัวหน้ากลุ่มงานรับผิดชอบ
- 1.1.2 งานวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 1.1.3 งานเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและส่งเสริม
- 1.1.4 งานส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และงาน
- 1.1.5 งานวินัยและนิติกร
- 1.1.6 งานบริหารการเงินและการบัญชี
- 1.1.7 งานบริหารพัสดุและสินทรัพย์
- 1.1.8 งานสวัสดิการครู
- 1.1.9 งานระบบควบคุมในหน่วยงาน
- 1.1.10 งานรับนักเรียนใหม่
- 1.1.11 งานที่ไม่ระบุในกลุ่มอื่น

วิชาชีพครู

เลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ฝ่ายวิชาการ มีรองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการรับผิดชอบดังนี้

- 1.2.1 งานสำนักงานกลุ่มวิชาการ มีหัวหน้ากลุ่มงานรับผิดชอบ
- 1.2.2 งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2.3 งานทะเบียนนักเรียน
- 1.2.4 งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียนรู้
- 1.2.5 งานกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มวิชา
- 1.2.6 งานประกันคุณภาพการศึกษา*
- 1.2.7 งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*
- 1.2.8 งานนิเทศการศึกษา
- 1.2.9 งานแนะแนวการศึกษา
- 1.2.10 งานส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา
- 1.2.11 งานห้องสมุด
- 1.2.12 โครงการดาวรุ่งมุ่งสู่มหาวิทยาลัย
- 1.2.13 งานพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 1.2.14 งานศูนย์วัฒนธรรมอำเภอป่าซาง

1.3 ฝ่ายปกครอง มีรองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายปกครองรับผิดชอบดังนี้

- 1.3.1 งานสำนักงานกลุ่มปกครอง มีหัวหน้ากลุ่มงานรับผิดชอบ
- 1.3.2 งานส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน
- 1.3.3 งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 1.3.4 งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.3.5 งานระเบียบวินัยนักเรียน
- 1.3.6 งานคณะกรรมการนักเรียน
- 1.3.7 งานกิจกรรมพิเศษ
- 1.3.8 งานอาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.3.9 งานชมรมผู้ปกครองและครู

1.4 ฝ่ายบริการ มีรองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายบริการรับผิดชอบดังนี้

- 1.4.1 งานสำนักงานกลุ่มบริการ มีหัวหน้ากลุ่มงานรับผิดชอบ
- 1.4.2 งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และบริการสาธารณูปโภค
- 1.4.3 งานนันทนาการ โรงและดูแลลูกจ้างชั่วคราว

กับชุมชน

1.4.4 งานส่งเสริมการศึกษา บริการ สาธารณะ และสร้างความสัมพันธ์

1.4.5 งานโภชนาการ

1.4.6 งานส่งเสริมสุขภาพครูและนักเรียน

1.4.7 งานปฎิคม

1.4.8 งานผลิตเอกสาร

1.4.9 งานชมรมศิษย์เก่า

1.4.10 งานยานพาหนะในโรงเรียน

1.5 กลุ่มงานแผนงาน มีหัวหน้ากลุ่มงานแผนงานรับผิดชอบดังนี้

1.5.1 งานสำนักงานกลุ่มงานแผนงาน มีรองหัวหน้ากลุ่มงานเป็นผู้รับผิดชอบ

1.5.2 งานวิเคราะห์นโยบายและกำหนดแผนยุทธศาสตร์

1.5.3 การจัดสรรงบประมาณ

1.5.4 งานขอใช้งบประมาณ

1.5.5 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล/กิจกรรม/โครงการ

1.5.6 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1.5.7 งานสารสนเทศ

1.5.8 โครงการโรงเรียนในฝัน

1.5.9 งานประกันคุณภาพการศึกษา

1.5.10 งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการทำงานอาชีพ

1.6.1 งานสำนักงานกลุ่มฯ มีรองหัวหน้ากลุ่มงานฯ รับผิดชอบ

1.6.2 งานพัฒนาระบบสารสนเทศและการสื่อสาร

1.6.3 งานบริการศูนย์วิทยบริการด้าน ICT

1.6.4 งานพัฒนาเว็บไซต์โรงเรียน

1.6.5 งานส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ICT

1.6.6 งานบริหาร โครงการพิเศษที่เกี่ยวข้องกับ ICT

1.6.7 งานประชาสัมพันธ์

1.6.8 งานโสตทัศนูปกรณ์

2. วิสัยทัศน์ของโรงเรียนป่าซาง

พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ก้าวทันเทคโนโลยี มีคุณธรรม จริยธรรม
สำนึกรักถิ่นภูมิปัญญาไทยและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการภายในโรงเรียนอย่างมี
ประสิทธิภาพ และมีความสัมพันธ์กับชุมชน

3. พันธกิจ

- 3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3.2 ส่งเสริมการนำความรู้ความสามารถของบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์
สูงสุดต่อการจัดการศึกษา
- 3.3 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.4 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา

4. เป้าประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีคุณธรรม
จริยธรรม เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ภายใต้การบริหารจัดการของโรงเรียนร่วมกับชุมชน

สรุปโครงสร้างการบริหารและการบริหารในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนใน
ฝันของโรงเรียนป่าซาง โดยมีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารแบบกระจายอำนาจลงสู่ระดับฝ่าย
และกลุ่มงาน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร 4 ฝ่าย และ 6 กลุ่มงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ
และเป้าประสงค์ ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโรงเรียนในฝัน